

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

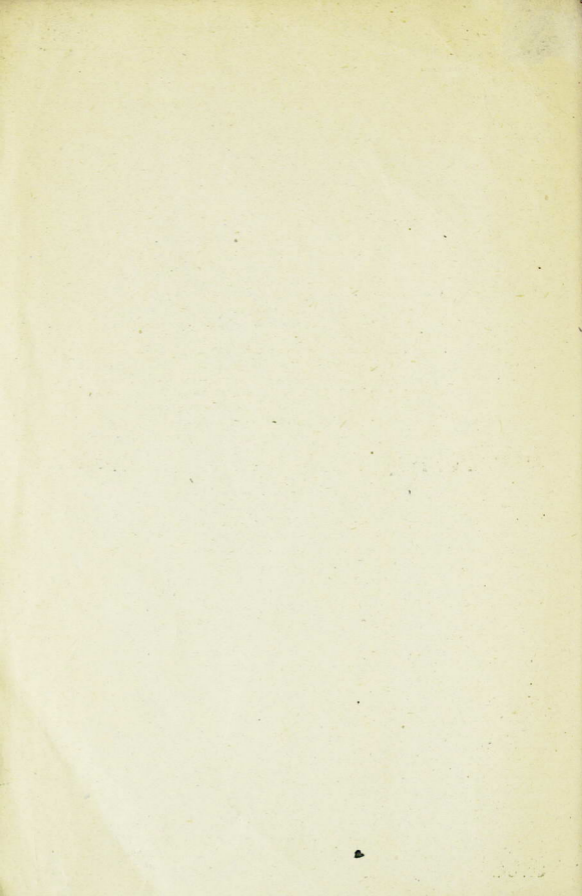
741R

1930—31 ԹՎԻ

Մ Ի Ը Ս Ն Ը Կ Ը Ն

== ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐԿԻ ==

ՈՐԵՆՔԸ

A III
3126

Հ Ա Ռ Ա Ջ Ա Ր Ա Ն

Ֆինոսպիտանան առանձին բրջույրով հրատարակում է միասնական գյուղատնտեսական հարկի ամբողջ որևէքը, մյուս 1930—31 թվին կիրառվելու յե ՀԱՌՋ-ի սահմաններում:

Բացի նրանից, մյուս այս բրջույրը պետի հանդիսանա մի գործնական ձևանքի մեկ սեղանի, խորհրդային և ֆինանսական սրբաններին՝ գյուղատնտեսության, շրջֆինմասների և գյուղհարկակցիայի աշխատակիցների համար, միևնույն ժամանակ նա պետի նպատակ որևէքը թայն չափով մասնաշաղկանացնելու նաև գյուղացիական լայն մասնակցի մեջ:

Գյուղատնտեսարկը իրեն գյուղում տարբեր մեկ հիմնական և առաջնահարկ խնդիրներից մեկը պետք է գյուղի բոլոր կարգավերացումներին և անսահմանի ու չափաթիվային արժանանք, մասնավոր գյուղի մեկ աշխատանքների շրջանում:

Կուսակցության հիմնական գերեկախոյնները մտղորդական տնտեսության, մասնավորապես կուլկոտիլացման ուղիով գյուղատնտեսության հետագա զարգացմանը, նրա թափի արտադրման և բանվոր գյուղատնտեսությանը գյուղատնտեսության զաշխիքը միջակի հետ աղիկի ամրացման վերաբերմամբ կարգում են գյուղի մեկ քաղաքականության սահմանքը:

Գյուղատնտեսության հետագա զարգացման նպատակով ձևանքների սերտորեն կապում են գյուղատնտեսության այն պայքարի հետ, մյուս ներկայումս մղվում է գյուղում և զարկ են տալիս կուլկոտիլացման միջոցով շարժվող և միջակ գյուղացիական լայն մասնակցի տնտեսության բարձրացմանը:

Կուսակցության կողմից առաջադրված այս խնդիրները, ինչպես գյուղում կատարվող բոլոր աշխատանքների, այնպես էլ գյուղ-միասնակցի հիմնաբան են կազմում:

Գյուղմիասնակցի նոր որևէքը սերտորեն լսողիցում է գյուղատնտեսության հետագա զարգացման խնդիրները գյուղի դասակարգային պայքարի հետ և հանդիսանում այն խոչոր խթաններից մեկը, մյուսնք նրա պատում են շարժվող և միջակ մասնակցի տնտեսական վերելքին, կուլկոտիլացման զարգացման, ցանքի տարածության ընդարձակելուն, բերքատվության բարձրացման, անասունների աղկալացման, գյուղատնտեսության այլ մյուսների զարգացման և սահմանափակում գյուղի կապիտալիստական տարրերի հետագա զարգացումը հարկային ուժեղ մեղելի միջոցով:

Գյուղմիասնակցի նոր որևէքը, մյուսնք փոփոխություններով, հիմնականում պատշաճում է այն սկզբունքները, մյուս որևէքը մեղելի կին (1929—30 թ.) որևէքը:

Չարտործներին ամբողջապես հարկից ազատելու, միջակներին նորմալ հարկապետության հարկի ծանրաթիվները գյուղի կապիտալիստական տարրերի վրա դրելու սկզբունքները մյուս միայն մտած են անխախտ, այլ և աղիկի յե խորանում՝ շարժվող տնտեսություններին հարկից ազատելու, միջակի հարկի թեթևացնելու և հարկի ամբողջ ծանրաթիվները կուլկոտիլացման և անխախտության:

Չհարկից միևնույնի հետևանքով անցյալ 1929—30 թ. հարկից ազատված 98,000 տնտեսություններին կաղկալում են մյուս 15 հարկի տնտեսությունները, մյուսնք լրիվ կամ մասնակի չափով հարկից ազատելու իրավունքը վերադառնվում է շրջհարկահանմանուղիներին և այդպիսով հարկից ազատվող տնտեսությունների թիվը կհասնի բոլոր գյուղացիական տնտեսությունների մյուս 69 տոկոսին, անցյալ տարվա 59 տոկոսի փոխարեն:

Գյուղի կապիտալիստական էլիտաների վրա առաջնահարկացման և նրանց տնտեսական զարգացումը սահմանափակելու նպատակով 1930—31 թվին մտած է նաև անհատական հարկում, մյուսնք յե թիվաբաշխելու յե մեկ գյուղական տնտեսությունների միջև 2 տոկոս աղիկի ուժեղ կերպով բարձրացող հարկային դրույթներով և յե կազմակերպի իսկական չափի համեմատ, այլ մյուս թե սահմանափակված չափով ինչպես այդ կատարում են կր անցյալ տարի:

Այն արտոնությունները, մյուսնք սահմանված են միայն շարժվող, միջակ և կուլկոտիլացման տնտեսությունների համար անասունների և ցանքի աղկալացում տարածությունը հարկից ազատելու, բերքատվության բարձրացման համար հարկից մյուսնք տոկոսով դեղումներ անելու կախում թեթևանում արտադրող արդյունաբերական շրջաններում կուլկոտի, մասնակցների, ցուլերի, մյուսնք անասունների և այլ մեղի յե կազմակերպության նորմաների կիրառում չափի ինչպես, բարձրակի արտոնությունների պահպանումը և այլն, խոչոր չափով նպատակ յե գյուղատնտեսության հետագա զարգացմանը, նրա արտադրանքի բարձրացմանը և զարմանացմանի այն կամ պահպանելու, մյուս այնքան լայն կերպով ներկայումս մղվում է կուսակցության և Ռորհրդային իշխանության կողմից:

Ահա այն ամենակարևոր խնդիրները, մյուս դրված են գյուղմիասնակցի նոր որևէքի հիմնում և մյուսնք բղխում են գյուղի աշխատանքների վերաբերմամբ մեկ կուսակցության այնպիսի հիմնական գերեկախոյնից: Հերթի տեղական մեկ կարգավերացումներին է: Վերջում յուս և յով հետևանք ուղիները գյուղացին նոր որևէքի իմաստը և

ՀԱՌԱՋԱՐԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ԳԿՄ ԳՆԻՐԻՆ

այն անտեսական շահը, վոր նա ստանալու չի այս նոր որենցից, այնքան ավելի նպատակաւ կ'լինենք դարձնանք անի կամայանիային և դյուղատեսուի յայն դարդացմանը: Բոլորը պիտի լալ չսականան դյուղմիտահարկի նոր որենքի քաղաքական ու անտեսական նը-

չանկութիւնը և նրա դատարարային բովանդակութիւնը:
Վոչ մի դյուղ, վոչ մի դյուղացի չլիտի անձանք մնա դյուղմիտահարկի նոր որենքին:
ՀՍԽՅ ՖԻՆԱՆՍՆԵՐԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐԻԱՏ

1930-31 ԹՎԻ ՄԻԸՄՆԵԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐԿԻ ԿԱՆՈՆՆԵՐՈՒԹՅՈՒՆ ՎՈՐՈՇՈՒՄ

ՀՍԽՅ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐՆԵՐԻ ԽՈՐՈՐԳԻ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐԿԻ ԿԱՆՈՆԱ- ԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԻՐԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԴՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Գյուղատնտեսութեան կուլեկտիվացման ծախսումը, վորն արդեն ընդգրկել և յերկրի գյուղացիական անտեսութիւնների զգալի մասը, ամբողջ շրջանների և զաւանների համատարած կուլեկտիվացման անցնելը և սրա հետեանքով համատարած կուլեկտիվացման շրջաններում կուլեկտիվութիւնը, վորդես գատակար, լիկվիդացիայի յենթարկելու խնդիրը անհրաժեշտ են դարձնում միասնական գյուղատնտեսական հարկի որենքը այնպիսի փոփոխութեան յենթարկել, վորն սպահովի նոր կուլեկտիվ անտեսութեան դարդացումը և գյուղատնտեսութեան արտադրական ուժերի ծախսումը:

Կուլեկտիվացման հետագա ծախսման, կուլեկտիվութեան խոշորացման, նորանց յեկամարեութեան բարձրացման և նրանց հանրայնացման ֆունդերի օվելացմանը լայն շարքով աջակցելու այդ խնդիրն անհրաժեշտ և դարձնում կուլեկտիվ անտեսութեանների նկատմամբ պարզեցիկ հարկումից անցնել համաժողովական հարկման, յերբ յիկամայ յուրաքանչյուր սուբյուկտ համար վարչական կուլեկտիվ յե բարձրացում կուլեկտիվ անտեսութեան յեկամայան օվելացնելու զուգընթաց:

Միամտանակ սոցիալիտական արդյունարեութեան անհրաժեշտ համարի հետահետե օվելացող պահանջը և յերկրի պարեկտիվման աճող կարիքը պահանջում են մի շարք արտոնութիւնների սալ կուլեկտիվ և շքաւոր ու միջակ անհատական անտեսու-

թիւններին հատկապես կենդանութեւնութիւնը խրախուսելու և նրա համար կերի բաղա ստեղծելու, ինչպես նաև տեխնիկական կուլտուրաները դարդացնելու համար:

Այդ նկատառումներով և շքաւոր ու միջակ անտեսութիւնների դարդացմանն օվելի ևս նպատակու նպատակով այս տարիս որենքով վոչ միայն պահպանում են այդ անտեսութիւնների համար 1929-30 թ. սահմանված արտոնութիւնները, այլև շատ օվելի բնդարձակում են յուր արտոնութիւնները մասնաւոր այն շքաւոր ու միջակ անտեսութիւնների համար, վորնք օվելացնում են ցանքը և անտուրաները, դարդացնում են արդյունարեական վաշտարարութիւնը և արդյունարեական կահեմաթիւքների արտադրութիւնը, բարձրացնում են բերքաւորութիւնը և այլն:

Վերահիշելով նկատառումներով ժողովրդական Կոմիտարների խորհուրդը վորտչում և հաստատում և կիրարկութեան գնել 1930-31 թ. միասնական գյուղատնտեսական հարկի կանոնադրութիւնը:

Ժողովրդական Կոմիտարների Խորհրդի նախագահի օնդակալ՝ Թ. ՄԱՆԴԱԼՅԱՆ

Ժողովրդական Կոմիտարների Խորհրդի գործերի կատարիչ՝ Բ. ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ

Ժողովրդական Կոմիտարների Խորհրդի քարտուղար՝ Ա. ԻՍԱՀԱԿՅԱՆ
ՅԵՐԵՎԱՆ, մարտի 22-ին

Հառված 1.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԿՋՐՈՒԹՅՈՒՆԵՐ

1. Միասնական դուրսանտեսական հարկի յենթակա յեն՝
ա) անհատական դուրսացրական անասնաւթյունները:

բ) կրկնակի անտեսութիւններ և
գ) խորհրդային անտեսութիւնները:

2. Հարկը հաշվում են՝ յուրաքանչյուր անասնին անտեսութիւն ամբողջ յեկամայց, վերը զբաժնի կամ բնարեքով ստացվում են հետևյալ աղբյուրները:— ա) դաշտամշակութիւններ, բ) մարդագործութիւններ, գ) ամեն տեսակի անասնաններից, բացի խոզերից, դ) դուրսանտեսական հետևյալ հաստի ճուղիները— բանջարութեւթյուններից, պարտիզանութիւններից, այգեգործութիւններից, խողովազորութիւններից, բամբակագործութիւններից, չալիուկի և կարտոֆիլի մշակութիւններից, ծխախոտագործութիւններից, ե) վաղ-դուրսանտեսական գառնակներից (աշխատաւոր, տնայնագործական, արհեստային և այլ դասումներ):

Մամբուրյուն 1.— Զինուորութիւննց ստացված յեկամուտները դուրսանտեսական հարկի յենթակա յեն ամենուրեք այն դեպքերում, յերբ վորսած ձուկը ամբողջովն կամ մասամբ վաճառքի յե հանվում:

Մամբուրյուն 2.— Միասնական դուրսանտեսական հարկի յենթակա յեն այն յեկամուտները, վորտեք ստացվում են մեղվաբուծութիւններից, թռչնաբուծութիւններից, վորսործութիւններից խողովաբուծութիւններից և նախարարութեւթյուններից:

Մամբուրյուն 3.— Երեւմտապահութիւն և գործադրութեւթյան հարկման կարգը սահմանվում են առանձին:

3. Այն աղբյուրները, վորտեք յեկամուտը յենթարկվում են միասնական դուրսանտեսական հարկի, ուրիշ վոչ մէ հարկի յենթակա չեն բացի ու՝ արհեստհարկից, վորին յենթարկվում են վաղ-դուրսանտեսական դարձմունքները շրջանաւթյան տոկոսային հարաբերութեւթյամբ և) ըրային տարբերջնային վոչ հողագործութեւթյան շրջաններում:

Այն հողամասերից, վորտեք յեկամուտը յենթարկվում են միասնական դուրսանտեսական հարկի, ինչպես նաև յենքերի բունած այն հողամասերից, վորտեք անմիջականորեն կապված են դուրսանտեսական ողտաղործութեւթյան հետ, ունտա չի գանձվում:

Միասնական դուրսանտեսական հարկի յենթարկվող անտեսութիւնների կազմի մեջ մտնող շենքերն աղատվում են շենքերի տեսական հարկից:

Մամբուրյուն.— Կուլակային արձանտեսականներում դուրսանտեսական հարկի հետ միաժամանակ արհեստհարկ և դանձվում նաև այն վոչ-դուրսանտեսական դարձմունքներից, վորտեք արհեստհարկի յեն յենթարկվում կայուն կուպներով:

4. Դարաբիլիսայի, Դիլիջանի, Վաղարշապատի, Նոր Բայազետի և Գորիսի քաղաքային հողերի վրա դուրսանտեսակամբ ըզրադվող քաղաքայինների՝ դուրսանտեսական և վաղ-դուրսանտեսական դարձմունքներից ստացված յեկամուտները յենթակա յեն միասնական դուրսանտեսական հարկի:

5. Բազմաբնում ապրող և միաժամանակ քաղաքացի դուրս դուրսանտեսակամբ ըզրադվող քաղաքացիների դուրսանտեսական հարկ են վճարում դուրսական վայրերում ստացվող յեկամուտների, ինչպես նաև աշխատավարձի համար. մնացած քաղաքային յեկամուտներից, բացի աշխատավարձից, նրանք վճարում են այլ հարկեր ամբողջ քաղաքային բնակչութեւթյան հետ հավասարապես:

6. Միասնական դուրսանտեսական հարկի յենթակա չեն աշխատավարձի հետևյալ տեսակները, վորտեք ստացվում են՝

ա) պարհակի կարգով կատարված աշխատանքի համար.
բ) դուրսանտեսական մեջ բառարկի (բառարկուհու) կատարած աշխատանքի համար.

գ) ընտրովի ստորին խորհրդային պաշտոնների վարելու համար (շրջանային զործադիր կամխոնների և դուրսական խորհուրդների անդամներ).
դ) փոխադարձ ողնութեւթյան դուրսացրական ընկերութեւթյունների կամխոններում և նրանց համապատասխանող կազմակերպութեւթյուններում, դուրսական ստորին կողերատնիներում վարած ընտրովի պաշտոնների, ինչպես նաև ամանային կողերատնի կազմակերպիչների աշխատանքի համար.

և) դուրսական և շրջանային բժշկական և անասնաբուժական անձնակազմի կազմի (բժշկիչների, ատամնաբուժիչների, բուժակների, մանկաբարձհիշների և այլն), շրջանային դուրսանտեսակների, ինչպես նաև կրկնակի ու խորհրդային անտեսութեւթյուններում և կողերատնի կազմակերպութեւթյուններում աշխատող դուրսանտեսակների ու նրանց ողնականներից, շրջանային հողաշինարարների և մէլիորատորներից, շրջանային դոտեխոնիկների և գերահակիչ-ասիտանտների, անտոտապանների և նրանց ողնականների, անտոտապահների և անտոտային պահակների, դուրսական ուսուցիչների, ժողովրդական գաղատարների, ժողովրդական քնիչների, դուրսական խորհուրդների բարտուղարների, դուրսական նամակատարների, դուրսական միլիցիային, շրջանային վիճակագրիչների,

ՀԱՐԿԻ ՅԵՆՔԱԿԱ ՅԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԸ ՎՈՐՈՇԵԼԸ

Ա. ՅԵԿԱՄՏԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ՆՈՐՄԱՆԵՐԸ

Տ. Գալատաճակությունից, մարդադործությունից, անասնապահությունից, բանջարաբուծությունից, պարտիզպանությունից, ալիեղդործությունից, խաղողագործությունից, ծխախոտագործությունից և այլ հատուկ ճյուղերից անասնության ստացած յակամուտը (քացի կույսկային անասնություններից) վերջում և յակամուտերու թյան նորմաներով:

Յեկամուտերու թյան նորմաները սահմանվում են այս կանոնադրության Տ—11 հոդվածների համաձայն:

Իմաստաբայություն.— Գալատական դործադիր կոմիտեները կարող են կանոնադր հույսապահության ունեցող կույսկաթիվ անասնությունների համար սահմանել յեկամուտը մոտ թի բառ նորմաների, այլ բառ հաշվառված թյան վերջու կարգը:

Գ. Թված յեկամուտի աղբյուրների համար սահմանվում են յեկամուտերու թյան հետևյալ կայուն միջին նորմաները բառ զավատների.—

դյուղական հիմնադանոցների և դյուղացիների, շրջանային գործադիր կոմիտեների և դյուղական խորհուրդների ամբողջ սպասարկու անձնական կազմի աշխատանքի համար.

դ) դրական և կուլտուր-լուսավորական աշխատանքների համար (գյուղթղթակցի, կրթիթղթակցի և այլն):

Բացի դրանից, միասնական դյուղատնտեսական հարկի յեկամուտը և յինվարական ծառայողների բոլոր անասնի բախարբուրթյունները, ինչպես և պետական հիմնարկներից ստացվող կենսաթնուկներից:

Այս հոդվածում թված յեկամուտները յեկամուտահարկի յեկամուտահարկի կանոնադրության համաձայն:

Իմաստաբայություն.— Գյուղական ստորին արհեստագործական կոոպերատիվներում վարած ընտրովի պաշտոնների համար ստացվող աշխատավարձը աղտավում և միասնական գյուղատնտեսական հարկից միայն այն դեպքում, յեր բնութային անձինք աղյուլ կոոպերատիվում այլ յեկամուտներ չունեն, քացի ընտրովի պաշտոնի համար ստացվող աշխատավարձից:

7. Իրանական գյուղատնտեսական հարկի ստորին սահմանվում և մայիսի 1-ից մինչև ապրիլի 30-ը ներառյալ:

1930 - 31 թ. ԳՅՈՒՂՀԱՐԿԻ ՈՐՅԵԿՏՆԵՐԻ ՅԵԿԱՄՏԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ՆՈՐՄԱՆԵՐԸ ՀՍՏ ՀՍԵՂ ՅԵՎ ՆՐԱ ԳՍՎԱՌՆԵՐԻ.

ՈՐՅԵԿՏՆԵՐԻ ԱՆՈՒՆՆԵՐԸ

Յերեան Անխնակ.	Լոսի	Սեփան	Զանգեզ.	ՀՍԵՂ
Ռուբ.	Ռուբ.	Ռուբ.	Ռուբ.	Ռուբ.

ՀՈՂԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆ						
Յանք	71 —	49 —	46 —	45 —	46,44	52 —
Բամբակ	26 —	—	—	—	—	26 —
Զայթուկ	185 —	—	—	—	—	185 —
Մխախտ	175 —	175 —	175 —	175 —	175 —	175 —
Կարտոֆիլ	52 —	52 —	52 —	52 —	52 —	52 —
Բանջարանոց և բուսած	180 —	90 —	130 —	80 —	65,39	150 —
Խաղողի ալյուրներ	242,24	—	102,11	—	115,59	230 —
Պտղատու ալյուրներ	165 —	165 —	165 —	165 —	165 —	165 —
Խոտահարք	14 —	17 —	20,45	16 —	13 —	18 —
ԿԵՆԴԱՆԱԲՈՒԿՈՒԹՅՈՒՆ						
Կույր, մատակներ, ցուրեր	10,50	13,20	16 —	13 —	11 —	13 —
Զիւր և ջուրներ	15 —	15 —	15 —	15 —	15 —	15 —
Յեկան և գոմէշներ	13 —	13 —	13 —	13 —	13 —	13 —
Ուղտեր	15 —	15 —	15 —	15 —	15 —	15 —
Եւեր	5 —	5 —	5 —	5 —	5 —	5 —
Վաշխարներ և այլն	2,50	2,50	2,50	2,50	2,50	2,50

10. Երեւանի դալատի բամբակագործական շրջաններում բամբակի ցանքի համար պիտանի ջրովի հողերի վրա ցանված հացաբույսերի յեկամատարելության նորմաները բարձրացվում են՝

ա) սոկոսային հավելումներով հարկից անտեսութուններին համար 25 տոկոսով:

բ) քնդհանուր կարգով հարկից անտեսութուններին համար 15 տոկոսով:

գ) Հարկից մեխմամբի սակ ընկնող անտեսութուններին համար 10 տոկոսով:

դ) կոկկոխի անտեսութուններին համար 10 տոկոսով:

11. Զանձնարարի գալատական գործկոմ-ներին սահմանված գալատային միջին նորմաների հիման վրա 10 որվա ընթացքում մշակել և ներկայացնել ֆինմողկամատին յեկամատարելության միջին նորմաներ սահմանին դուրսերի և շրջանների համար այն հաշվով, վոր յեկամտի յուրաքանչյուր արջուրի համար գալատական միջին նորմայով հաշված քնդհանուր գումարը մնա անփոփոխ:

Ֆինմողկամատը, քննելով և ստուգելով ներկայացրած բոլոր նորմաները, ս. թ. սպրիլի 15-ից մոչ ուշ ներկայացնում և մողկամտորհին և հաստատութուն:

Թանքուրքուն.— Բամբակագործական շրջաններում զեռադերչակի և սոյայի ցանքերի տարածութունը հարկվում և տվյալ վերջի ցանքի համար սահմանված յեկամատարելության նորմայով:

11. Զանձնարարի գալատական գործկոմ-ներին սահմանված գալատային միջին նորմաների հիման վրա 10 որվա ընթացքում մշակել և ներկայացնել ֆինմողկամատին յեկամատարելության միջին նորմաներ սահմանին դուրսերի և շրջանների համար այն հաշվով, վոր յեկամտի յուրաքանչյուր արջուրի համար գալատական միջին նորմայով հաշված քնդհանուր գումարը մնա անփոփոխ:

Ֆինմողկամատը, քննելով և ստուգելով ներկայացրած բոլոր նորմաները, ս. թ. սպրիլի 15-ից մոչ ուշ ներկայացնում և մողկամտորհին և հաստատութուն:

Թանքուրքուն.— Զանապան գալատաների սահմանակից գյուղերի յեկամտարելության նորմաների մեջ խոչոր տարբերութուններից խուսափելու համար (յեթե այդ տարբերութունները չեն ըղխում անտեսական և չուկաշին ստանձնահատուկ պայմաններից), ճանձնարարի գալատական գործկոմ-ներին յեկամատարելության նորմաներն ըստ գյուղերի և շրջանների վորտեհուրի մամտակ սահմանակից գյուղերի նորմաները համաձայնեցնել հարեան գալագործկոմների հետ:

12. 8—11 հողվածներով սահմանված յեկամատարելության նորմաները հրապարակվելուց հետո չեն կարող հարկային տարբար ընթացքում փոփոխվել:

Բ. ԴԱՆՏԱՄՇԵԿՅՈՒԹՅԱՆ ԵՅԵԿԱՄՈՒՏԸ ՎՈՐՈՇԵԼԸ

13. Դատամշակութունից ստացված յեկամտար 20000 սահմաններում հաշվրվում և անտեսութուն մեջ փաստորեն ցանված հողի տարածութունը համեմատ (ըստ ցանքի):

14. Յանքի յեկամտար վորտեղու համար հաշի են անվում փաստորեն ցանված ամբողջ տարածութունը:

15. Առանց հարգելի պտուտանների ցան-

քերի տարածութունը կրճատած անտեսութուններին համար գալատամշակութուն յեկամտար հաշվում և ըստ նախորդ տարվա ցանքերի տարածութունը:

Գ. ՄԱԳՐԱԳՐԵՍՈՒԹՅԱՆ ԵՅԵԿԱՄՈՒՏԸ ՎՈՐՈՇԵԼԸ

16. Մարգագործութուն յեկամտար վորտեղու հաշի են անվում անտեսութուն մեջ յեկամտար խոչոր տարբերքը:

Դ. ԱՆՔԱՄՈՒՆԵՐԻ ԵՅԵԿԱՄՈՒՏԸ ՎՈՐՈՇԵԼԸ

17. Անասունների յեկամտար վորտեղու համար հաշվումն են յեկամտարից

ա) մերքը, յեղները, գոմշները, եղերը, ջորիները և ուղտերը 4 տարեկանից վեր:

բ) ցուլերը 3 տարեկանից վեր:

գ) կովերը և մատաղները ստացվելու ծնից հետո և յերթնները 3 տարեկանից վեր:

դ) մի ձեռն անցկացրած վոչխարներն ու աղծերը:

Անասունների տարիքը վորտեղում և ստ հարկային տարվա մայիսի 1-ը:

Թանքուրքուն.— Խոզարուսութունից ստացված յեկամտար գյուղհարկի յեկամտար չէ:

Ե. ԳՅՈՂԱՆՏԵՍԵՍԻՈՒԹՅԱՆ ՀԱՏՈՒԿ ՀՅՈՒՂԵՐԻ ԵՅԵԿԱՄՈՒՏԸ ՎՈՐՈՇԵԼԸ

18. Բանջարաբուսութունի, պարտիզպանութունի, խաղողագործութունի, ալյուղործութունի, բամբակագործութունի, չափուկի և կարամֆելի մշակույթի և ծխախոտագործութունի յեկամտաները վորտեղու հաշի յե անվում անտեսութուն մեջ այդ մշակույթների բոնած տարածութունը:

Թանքուրքուն.— Մեղվարուսութունից ստացված յեկամտար գյուղհարկի յեկամտար չէ:

Զ. ՎՈՉ-ԳՅՈՂԱՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՅԵԿԱՄՈՒՏԵՐԸ ՎՈՐՈՇԵԼԸ

19. Վոչ-գյուղատնտեսական յեկամտաները վորտեղու հաշի են անվում նախորդ հարկային տարվա յեկամտաները:

20. Աշխատավարձից ստացվող յեկամտար վորտեղու անտեսութունը հարկից յեկամտի կազմի մեջ են մտնում՝

ա) իրենց գյուղական անտեսութուններում մշտապես ապրող աշխատավորների աշխատավարձի 15 տոկոսը:

բ) մշտապես իրենց գյուղական անտեսութուններից զուրս ապրող աշխատավորների աշխատավարձի 10 տոկոսը:

գ) գրքի զբաղմունքների ընթացքում վորտեղ աշխատանքից ստացվող յեկամտի 15 տոկոսը:

Թանքուրքուն.— Աշխատավարձ և գրքի զբաղմունքների ընթացքում վորտեղ աշխատանքի վորտեղութունը ստացվող զաղաքացիները պետք և հարկային տարվա հունիսի 1-ից մոչ ուշ ուղ աշխատանքի վայրից գյուղատեղին անղեկութուն ներկայացնեն նախորդ

Հարկային տարվա մայիսի 1-ից մինչև ապրիլի 30-ը ստացած վարձատրու- թյան չափի մասին:

21. Տնայնագործական, արհեստագործա- կան և վոչ-գյուղատնտեսական այլ յեկա- մուտները (բացի աշխատավարձից) յուրա- բանչուր տնտեսության համար վորոշում են շրջանային հարկային հանձնաժողովնե- րը:

Ընդհանուր յեկամտից հանվում են բոլոր տեսակի գրազմունքների վերաբերյալ ար- տադրական ծախքերը՝ հումքի, վառելա- նյութի, կիսափորքիկանանների արժեքը, վարձու բանվորների աշխատավարձը և այ- լըն:

Այս ձևով վորոշված յեկամուտը մացը- վում է տնտեսության հարկվող յեկամտի կազմի մեջ հետևյալ հիմունքներով.

ա) վոչ-աշխատավորական բնույթի յե- մակուտներից մացվում են ամբողջությամբ.

բ) մեքենայական շարժիչներ չունեցող բարդ գյուղատնտեսական մեքենաները վարձով ստացյալ ստացված յեկամտից մըտ- ցվում է՝ կողկախի տնտեսություններում՝ 10 տոկոսը, անհատական տնտեսություն- ներում՝ 25 տոկոսը: Տրեխերները և տես- կալորող մեքենաները, ինչպես նաև գյու- դատնտեսական պարզ մեքենաները վարձով ստացյալ յեկամուտները բոլորո- վին հարկման չեն յենթարկվում:

գ) Դրսի գրազմունքներից ստացված յե- կամտից մացվում է 30 տոկոսը.

դ) անայնագործական, արհեստագործա- կան և վոչ-գյուղատնտեսական այլ յեկա- մուտներից ստացյալ վարձու բանվորների մացվում է 50 տոկոսը:

Վարձու աշխատանք չկիրառող կոտպե- րատիվ անայնագործների և արհեստավոր- ների համար այդ ձևով վորոշված յեկա- մուտը պահանջվում է մեկ քառորդի չա- փով: Այս արտոնությունը տարածվում է միայն այն անայնագործների և արհեստ- վորների վրա, վորանք կոտպերատիվ սի- տամեի մեջ մանող բնկերությունների ան- գամ են:

22. Կողկախի տնտեսությունների վոչ- գյուղատնտեսական յեկամուտները մացը- վում են նրանց հարկվող յեկամտի մեջ այն հիմունքներով, վորանք սահմանված են անհատական տնտեսությունների համար: Կրտնտեսությունների սեղանների կող- մից կրտնտեսություններից դուրս ստաց- ված վոչ-գյուղատնտեսական յեկամտից մացվում է այն մասը, վորն այդ յեկա- մուտներից հատկացվում է հողուտ կը- անտեսության միջոցների:

23. Յեթև կրտնտեսության անդամն անհատական գյուղական տնտեսություն

չունի, ապա կրտնտեսությունից դուրս նրա ստացած վոչ-գյուղատնտեսական յե- կամուտները միասնական գյուղատնտեսա- կան հարկի չեն յենթարկվում այլ հարկվում են պետական յեկամուտահարկի դրենքի հաս- ձան (դուրս դալով կրտնտեսության ող- րին հատկացվող մասը): Յեթև կրտնտեսու- թյան անդամն ունի անհատական գյու- ղական տնտեսություն, ապա նրա վոչ գյուղատնտեսական յեկամուտները (դուրս յեկած կրտնտեսության ողրին հատկաց- ված մասը) յենթարկվում են միասնական գյուղատնտեսական հարկի, նրա անհատա- կան տնտեսության մեջ բնչհանուր հիմունք- ներով:

Այն զեղքերում, յեր կրտնտեսության անդամը հաշվառման ժամանակ դադարել է այն դրնով գրազվելուց, վորից նա վոչ - գյուղատնտեսական յեկամուտներ է ստացել, կրտնային հարկային հանձնա- ժողովը բարոզ է այդ յեկամուտն ազա- տել հարկումից:

24. Բոլոր հիմնարկները, կազմակերպու- թյուններն ու ձևաօրհույթյունները (պե- տական, կոոպերատիվ և անասնորը) պար- տավոր են հարկային մարմիններին, շըր- ճանային գործկաններին և գյուղատնտեսու- չներին ըստ նրանց պահանջի տեղեկություն- ներ ինքիպայնից միասնական գյուղա- տնտեսական հարկի յենթարկվող անձանց վճարված դումարների մասին: Այս զեկա- ջում նրանք պարտավոր են մասնանչելու ստացողների անունը, հայրանունը և սը- դանունը, նրանց բնակավայրը (գյուղ, շրջան և գավառ), ինչպես նաև ցույց տալ, թե ինչի համար է վճարված:

Բ. ՆՈՐԱՄԱՆՆԵՐՈՎ ԷՄՍԵՎԱՄ ԳՅՈՒՂԱՍՏՐԸՆԻՍՏԵՍԱԿԱՆ ՅԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ՀԱՐԿՎՈՂ ՎՐԱ ԿԱՏԱՐՎՈՂ ՏՆՎՈՒՄՆԵՐԻ ԷՄՍԵՎԱՄՆԵՐԻ

25. Անհատական տնտեսությունների նըր- մաներով հաշված գյուղատնտեսական յեկա- մուտները հարկվող դումարն իրական յեկա- մտին մասնցնելու նպատակով անհատական տնտեսությունների համար սահմանվում են տոկոսային հավելումներ գյուղատնտեսու- թյան (այսինքն՝ դաշտամշակության, մոր- գալործության, անտանապահության և գյուղատնտեսության հասակ ճյուղերի) նըրմաներով հաշված յեկամուտ դումարի վը- րա:

Տոկոսային հավելումները կիրառվում են միայն այն տնտեսությունների նկատմամբ, վորանց բնչհանուր հարկվող յեկամուտը 500 ուրլուց պակաս չէ: Սահմանվում են հետևյալ տոկոսային հավելումները՝ նըր- անց գյուղատնտեսությունից ստացած նըր- մատիվ ձեկվող հաշված յեկամուտի վրա:

500 առբ. ավելի մինչև 600 առբ.	5 տակա
600 » » » 650 »	6 »
650 » » » 700 »	7 »
700 » » » 750 »	8 »
750 » » » 800 »	9 »
800 » » »	10 »

Մանրություն.— Տնտեսային հավելումները չեն կիրառվում այն տնտեսությունների նկատմամբ, վարոնք ունեն 9 և 10 չունչ, և վարոնց հարկման չենթակա բնջհանուր չեկամոր զուտարը մեկ շնչի համար չի դերացանցում 60 առբուրց, կամ 11 և 12 չունչ— մեկ շնչին՝ 65 ա. և 13 ա. ավելի չունչ— 1 շնչին՝ 70 առբուրց: Տնտեսային հավելումները չեն կիրառվում նաև այն արտատեսությունների նկատմամբ, վարոնք սեփական բարձր ուժ և ինվենտար չունենալու պատճառով բարձր ուժ և ինվենտար են վարձով սկսելու:

Թ. ԿՈՒՆԿԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍԱԻՑՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՐԿԻՎՈՂ ՅԵԿԱՄԱԻՑԸ ՎՈՐՈՇԵԼԸ.

26. Այն շրջաններում, վարտող կուլտիվացիան տնտեսությունները համատարած կունենալից ցաման կարգով դեռ լինվիլացիայի չեն յենթարկված, այդ տնտեսությունների հարկվում են իրենց իրական չեկամոր համեմատ անհատական կարգով և վաշ թե քստ նորմաների:

Անհատական կարգով հարկման յենթարկվող տնտեսությունների թիվը պետք և կազմի ՀՍՈՂ զյուլացիական տնտեսությունների բնջհանուր թիվի մինչև վ յերկու տակառը:

Մանրություն.— Գալտական և շրջանային գործկամները պետք և խիստ հսկողություն սահմանեն, վարպեղի այս յողվածը կյանքում կիրառելիս միջակ տնտեսությունները անհատական կարգով հարկման չենթարկվեն:

27. Տնտեսությունները կուլտիվացիան են համարվում և անհատական կարգով հարկման են յենթարկվում հետևյալ հատկանիշներն ունենալու դեպքում՝

- ա) յենթ տնտեսությունը սխտեմատիկ կերպով վարձու աշխատանք և կիրառում գյուղատնտեսական աշխատանքների համար կամ տնայնագործության մեջ և ձեռնարկություններում, բացառությամբ այն դեպքերի, յերբ վարձու աշխատանք կիրառելի ըղխում և դանպան մշակույթների առանձնահատկություններից և չի դերպանցում բանվորական ուժ վարձելու ատավելագուն չափից:
- բ) անվորական ուժ վարձելու ատավելագուն չափը, վորն անհատական կարգով

հարկելու հիմք չի ծառայում, սահմանվում է՝

Հացահատիկային շրջանների համար 35 վարձու բանվորական սր.

Չալթուկազորական և սյղեզորական շրջանների համար՝ 50 վարձու բանվորական սր.

Բամբակազորական շրջանների համար՝ 100 վարձու բանվորական սր.

Միսխտագործական շրջանների համար 125 վարձու բանվորական սր.

Անտանուրհակահան շրջանների համար՝ մեկ հտաղ:

Վորերի, ալրիների, համանդամների և ասանդների տնտեսություններում աշխատանակ աղամարդկանց բացահայտության դեպքում կամ յեթև աշխատանակները գրարկվում են ծառայության մեջ, ծանր հիվանդներ են, մեկ մշտական վարձու բանվորի և սահմանված թվով սեղանային բանվորների տակալությունը հատկանիշ չի ծառայում անհատական կարգով հարկելու համար:

բ) յեթև տնտեսությունն ունի ազաց, ձիվհան, ղիղղ, նորմայով աշխատող ողու գործարան, ձալարտղաց, կորեկաղաց և զգարան, կարտոֆելի, պտուղների կամ բանջարեղենի չորանոց, կամ այլ արդյունաբերական ձեռնարկություններ, այն դեպքում, յերբ այդ ձեռնարկություններում կիրառվում է մեքենայական շարժիչ, ինչպես նաև քստու կամ ջրի ուժ.

գ) յեթև տնտեսությունը սխտեմատիկ կերպով վարձով և տալիս մեքենայական շարժիչներ ունեցող ատանձին բարդ գյուղատնտեսական մեքենաներ կամ այդ մեքենաները վարձով աշխատեցնում և ուրիշ տնտեսությունների համար.

դ) յեթև տնտեսությունը սխտեմատիկ կերպով վարձով և տալիս սարքավորված շենքեր բնակություն կամ ձեռնարկության համար.

ե) յեթև տնտեսությունը հող և վարձակալում վարձով տվողների համար ստրկացուցիչ պայմաններով.

զ) յեթև տնտեսությունն ատեվորական կամ արդյունաբերական շահագործման նըպատակով վարձակալում և պտտուտ և խաղաղի ալրիներ և այլի.

ը) յեթև տնտեսության անդամներն զբաղ-

վում են առկալորով՝ վախատուձխամբ, կամ յեթն ունեն ալլ առաջատտ յեկամուտներ (վորոնց թվումն նաև պաշտամունքի սպասավորները) :

28. Տնտեսութլուններն անհատական կարգով հարկելիս տնտեսութլան յեկամուտը վորոջում և յուրաքանչյուր ճյուղի համար առանձին, իրական շափի համեմատ :

Վշուղյուղառնտեսական դատուական յեկամուտները, վորոնց թվումն նաև ամեն տեսակ աշխատավարձը, մտնում են տնտեսութլան հարկիտղ յեկամտի մեջ ամբողջութլամբ, յեթն այդ դատումներ ունեցող ընտանիքի անդամներն իրենց կապը տնտեսութլան հետ չեն կտրել և նրա մեջ հոդարածին ունեն :

29. Անհատական կարգով միասնական գյուղատնտեսական հարկի յենթարկված տնտեսութլուններն իրավունք չունեն հարկային վորեն արտանութլուն ստանալու :

30. Անհատական կարգով հարկիտղ տընտեսութլուններն ցուցակները կազմում և նրանց յեկամտի շափը նախապես վորոջում են դուղապահան խորհուրդները : Գյուղական խորհուրդներն կազմած ցուցակները և հաշված յեկամուտը պետք և ջննութլան ամսի շափորներն մողովներում : Անհատական կարգով հարկիտղ տնտեսութլունների ցուցակները վերջնականապես հաստատում և նրանց յեկամուտը վորոջում են շրմանային հարկային հանձնատողովները : Այս կամ այն տնտեսութլունն անհատական կարգով հարկելու և յեկամուտը միշտ վորոջելու մասին կասկածներ ծաղկելիս հանձնատողովները կատարում են տնտեսութլան հետազոտում :

Ժ. ԿՈՒԵԿՏԻՎ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԹԵԿԱՄՈՒՏԸ ՆՐԱՆՅ ՀԱՇՎՆԵՐԻ ՀԱՄԵՄԱՏ ՎՈՐՈՇԵԼԸ.

31. Այն դեպքերում, յերբ կրթնտեսութլանը գալտտական դործադիր կոմիտեյի վորոջման համաձայն հարկիտում և իր հաշիվների համեմատ, հարկման համար նկատի

Առաջին 25 ուարյու յուրաքանչյուր ուարյուց գանձվում և 4 կոպ.

25 ո.	ափելի մինչև 100 ո.	ափելցուկի	»	»	»	»	»	7
100 ո.	»	150 ո.	»	»	»	»	»	10
150 ո.	»	»	200 ո.	»	»	»	»	15
200 ո.	»	»	250 ո.	»	»	»	»	20
250 ո.	»	»	300 ո.	»	»	»	»	22
300 ո.	»	»	400 ո.	»	»	»	»	25
400 ո.	»	»	600 ո.	»	»	»	»	28
600 ո.	վ և բ	—	»	»	»	»	»	30

7 և 8 շունչ ունեցող տնտեսութլունների հարկը գեղջվում և 5 տակոսի շափով, 9 և 10 շունչ ունեցող տնտեսութլուններին՝ 10 տակոսի շափով, իսկ 11 և ափելի շունչ ունեցողներին՝ 15 տակոսի շափով :

յն առնվում նախորդ հաշիվտու տարվա յեկամուտը :

Հարկիտղ յեկամուտ են համարվում այն գումարները, վորոնք հաշիվտու տարում վճարված են կուլեկտիվ տնտեսութլունների անդամներին վորպես աշխատավարձ, ինչպես նաև հատկացված են կրթնտեսութլունների ֆոնդերին (դրամադուլուներին) :

Ծանոթութլուն.—Այն դեպքերում, յերբ հաշիվների համեմատ միտա և ստացվում, հարկիտղ յեկամուտը պակասեցվում և այդ վնասի գումարի շափով : Հատված 3.

ՀԱՐԿԻ ՀԱՇՎՈՒՄԸ

Ա. ՀԱՐԿԸ ՀԱՇՎԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ.

32. Անհատական տնտեսութլունների միասնական գյուղատնտեսական հարկը հաշվվում և տնտեսութլան ամբողջ յեկամտի համեմատ, հաշիի առնելով շնչերի թիվը :

33. Կուլակային տնտեսութլունից գյուղատնտեսական հարկը ամենուրեք հաշվում և տնտեսութլան յեկամտի համեմատ, առանց շնչերի թիվը նկատի ունենալու, կուլակարների առանձին աղյուսակի համաձայն : Զանազան տեսակի պարզ ընկերութլունների անդամների՝ ընկերութլան մասնակցելուց ստացված յեկամուտները հարկվում են նրանց անհատական տնտեսութլուններում : Այդ յեկամուտները հարկելու համար սահմանվում և զեղջ յեկամուտների 5 տակոսի շափով :

Բ. ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԹԵԿԱՄՈՒՏԻ ՀԱՄԵՄԱՏ՝ ԾՆՉԵՐԻ ԹՎԻ ՀԱՇՎԱՌՄԱՄԻ ՀԱՐԿԸ ՀԱՇՎԵԼԻՍ ԿԻՐԱՌՎՈՂ ԿՈՊԱՐՆԵՐԻ ԱՂՅՈՒՍԱԿ.

34. Տնտեսութլան ամբողջ յեկամտի համեմատ՝ շնչերի թվի հաշվամտմբ հարկը հաշիվելիս տնտեսութլան հարկիտղ յեկամտի ընդհանուր գումարից հանվում և յուրաքանչյուր շնչի համար 20 ոուրլի, իսկ մտացորդը հարկվում և հետևյալ աղյուսակի համաձայն. —

Գ. ԿՈՒՎԱԿԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՐԿԸ ՀԱՇՎԵԼՈՒ ԿՈՊԱՐՆԵՐԻ ԱՂՅՈՒՍԱԿ.

35. Անհատական կարգով հարկիտղ կուլակային տնտեսութլունների հարկը հաշվելիս տնտեսութլան յեկամտի առաջին 500 ո. յուրաքանչյուր ոուրլուց գանձվում և 20 կոպիկ :

500 և. ավելի մինչև	700 և. յեկամտի ավելց. յուրաք. և. դանձմում է	30 կ.
700 և. » »	1000 և. » » » » » »	» 40 »
1000 և. » »	3000 և. » » » » » »	» 50 »
3000 և. » »	6000 և. » » » » » »	» 60 »
6000 և. վ և բ	— » » » » » »	» 70 »

Գ. ԿՈՒԼԵԿՏԻՎ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԹԵՎ. ԿՈՒԼԵԿՏԻՎ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՆԿԱՄ ԱՆՆԱՏԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՀԱՐԿԸ ՀԱՇՎԵԼԸ.

36. Այն կողմնաստիճաններից, վորոնց հարկվող յեկամուար վորոշվում է ըստ նորմաների, հարկը դանձմում է հետևյալ չափերով.—

Գյուղատնտեսական կամուսանների հարկվող յեկամտի յուրաքանչյուր ուրբուրուց—4 կոպ. այլ կոլ. տնտեսությունների հանրայնացված մասի հարկվող յեկամտի յուրաքանչյուր ուրբուրուց—5 կոպ.

37. Այն կողմնաստիճաններից, վորոնց հարկվող յեկամուար վորոշվում է նրանց հաշիվների համեմատ, հարկը դանձմում է հետևյալ չափերով.—

Գյուղատնտեսական կամուսանների հարկվող յեկամտի յուրաքանչյուր ուրբուրուց—2 կոպեկ:

Այլ կողմնաստիճանների հանրայնացված մասի հարկվող յեկամտի յուրաքանչյուր ուրբուրուց—3 կոպեկ:

Մանրություն.—Այն զեպքերում, յերբ այս հոդվածի կարգով կողմնաստիճանները հաշվում հարկը կզերպանան հարկի այն դումարից, վոր կողմնաստիճանը պետք է վճարեր հարկվող յեկամուար ըստ նորմաների վորոշվում զեպքում (36 հոդ.), հարկը իջեցվում է մինչև այդ դումարը:

38. Յեթև կողմնաստիճանի անդամի անհատական տնտեսությունը մնում է, ապա այդ չհանրայնացված տնտեսության յեկամուարը հարկվում է 34-րդ հոդվածով սահմանված աղյուսակի համաձայն, սակայն այս զեպքում յուրաքանչյուր շնչի համար սահմանված 20 և. չի հանվում, և չհարկվող միջնումը չի կրճատվում:

Ե. ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՐԿԸ ՀԱՇՎԵԼԸ.

39. Պորհրդային տնտեսությունների հարկը ամենուրեք հաշվվում է տվյալ դավառում հարկվող յեկամտի յուրաքանչյուր ուրբուրու համար սահմանվող միջին կոպարի համեմատ:

Հատված 4.

ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ Ա. ՍԱԿԱՎԱՋՈՐ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

40. Անհատական սակավադոր տնտեսությունների մի մասը բոլորովին ազատվում է հարկից չհարկվող միջնումի կարգով (41 հոդ.), իսկ մյուս մասը, վորոնց յեկամուար

ար չհարկվող միջնումից բարձր է, չըջանային հարկային հանձնաժողովների վորոշումների հիման վրա:

41. Չհարկվող միջնումը, այսինքն յեկամտի այն սակավադորն չափը, յերբ տնտեսությունն անպայման ազատվում է հարկից, անհատական տնտեսությունների համար սահմանվում է՝ տնտեսության մեջ 1 և 2 շունչ լինելու զեպքում—110 և., 3 և 4 շունչ լինելու զեպքում—130 և. և 5 և ավելի շունչ լինելու զեպքում—150 և. յուրաքանչյուր տնտեսության համար:

Մանրություն.—Շրջանային հարկային հանձնաժողովները կարող են չըհարկվող միջնումը չկիրառել ընտրական իրավունքներից դրկված անձանց վերաբրմամբ:

42. Այն կողմնաստիճանների համար, վորոնց յեկամուար հաշվվում է ըստ նորմաների, չհարկվող միջնումը սահմանվում է շնչին 30 ուրբլի, իսկ այն կողմնաստիճանների համար, վորոնց յեկամուարը հաշվվում է նրանց հաշիվների համեմատ— շնչին 60 ուրբլի:

Չբարկալի զերբախող կազմ ունեցող սակավադոր կամուսանների համար, վորոնց յեկամուարը չհարկվող միջնումից ավելի է, չըջանային հարկային հանձնաժողովները կարող են հարկի չափը նվազեցնել 50 տոկոսով:

43. Կողմնաստիճանների հարկվող յեկամուար հաշիվի զեպքում է կողմնաստիճանի տնտեսության այն անդամներից պատկանող հողի և անասունի յեկամտի 75 տոկոսը, վորոնք նախընթաց տարում ազատվել են միասնական գյուղատնտեսական հարկից, վորպես սակավադոր տնտեսություններ:

Բ. ՑԱՆՔԵՐԻ ՏԱՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ ԸՆԴԱՐՉԱԿԵԼՈՒ ԵՊԱՏԱԿՈՎ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

44. Հարկումից ազատվում է 1928—29 թ. հաշվառած տարածության համեմատաբար 1930—31 թ. ավելացած ցանքի ամբողջ տարածությունը:

Մանրություն.— Հարկից չի ազատվում ջրովի հողերում կատարված հացահատիկային ցանքերի ավելացած տարածությունը բոլոր բարձրագործական շրջաններում:

Պողան ու խած հողերը մշակվելու զեպքում հարկից ազատվում են յերկու տարով: Այս արտոնությունը տրվում է միայն այն զեպքերում, յերբ տնտեսության մեջ ցանքերի ընդհանուր տարածությունը 1928—29 թ. համեմատաբար ավելացել է և:

Գ. ԲՆԻՔԱՍՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ԲԱՂՁՐԱՏՆԵՆՈՒ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

45. Բերքատուության բարձրացման միջոցները խրախուսելու նպատակով սահմանվում է հարկի 10 տոկոս զեղչ կալիեկտիվ և 5 տոկոս զեղչ անհատական տնտեսություններին համար, յեթև նրանք կյանքում կիրառում են ագրոմինիումը, այսինքն բերքատուության բարձրացման պարզ ձևը ներկայաները (մազուր տեսակի սեմերի դորածություն, բուր սեմերի դուռ, տեսակավորում և այտահանում, շարքացան, պայթար միաստունների և մուլախոտերի դեմ, դարձանային հերի, հերկված հողերում բակլային բույսեր ցանելը, աշանը կատարող վար, սեպաների—գորային շրջաններում, աշանը ցանելը արտումում անասուններ շարածացնելը, կանաչ պարարտացում, վոտոգման սխանները ժամանակին մաքրելն ու կանոնավոր միանում պահելը, ջրով հողագործության շրջաններում մշակույթները նորմաների համաձայն և սահմանված ժամանակին ջրելը) :

Ագրոմինիումի մեջ մտնող ձևնարկումների ցուցակը սահմանում են պայտական գործողի կոմիտեները և հրապարակում են ի դատարան ընդհանուր այս որևից հրապարակելուց հետո 10 որվա ընթացքում : կալիեկտիվ և անհատական տնտեսություններին համար սահմանվում են ձևնարկումների տարբեր ցուցակներ, նկատի ունենալով կայանություններ ավելի բարձր մասկարգակի հասցնելու ամենամեծ առավելությունը :

46. Առաջին անգամ ամբողջովին բաղմապաշտ սխանի անցնող տնտեսությունների համար այդպիսի վաճառում սահմանված յեկամատարերության նորման իջնվում է 15 տոկոսով կալիեկտիվ տնտեսությունների և 10 տոկոսով անհատական տնտեսությունների համար :

Դ. ՏԵՆԻԿԱԿԱՆ ՄԵՍԿՈՒՑՈՒՆԵՐԻ ՁԱՐԿԱՑՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

47. Շարքերի մակնշտիկի, զենայերչակի, կանկի, բնդիբի, սոյայի, դեղնադակի, պաֆրանի և բամբի ցանքերից, թթվեռու սրնկարաններից, կաուչուկարեր թիբերից, արտավայրերում ու արտաստեղերում դոյացու կառարքներից ստացված յեկամուսները բույրովին ազատվում են հարկից : Դանոբուրյուն.— Բամբակագործական շրջաններում այս հոլովածով սահմանված արտանուսները չի տարածվում սոյայի և զենայերչակի ցանքերի վրա :

48. Բամբակի ցանքերի յեկամատարություններ նորմաները սահմանվում են դոյատանույթյան (ցանքի) յեկամատարություն շինչ նորմայի 1/2 չափով : Բամբակի ցանքերի տարածությունը նոր շրջաններում հարկից ազատվում է ցանելուց հետո հինգ տարի շա-

րունակ : Բամբակի ցանքաշրջանի մեջ մտնող առվույթի ցանքերի տարածությունը հարկից ազատվում է ցանելուց հետո մեկ տարի ժամանակով :

Բամբակի ցանքերի 1929-30 թ. համեմատությունը այնպիսի տարածությունը ազատվում է հարկից, յեթև նույնիսկ տնտեսությունը ամբողջ ցանքի տարածությունը այնպիսի չլինի :

49. Տեխնիկական մշակույթների և խոտերի սեմերարումարանների բունտ տարածությունը գուրղարակ յեթևից է :

50. Դեղին մխախոտի 1929-30 թ. համեմատությունը այնպիսի տարածությունը ազատվում է հարկից :

Ե. ԲԱՆՆԱՐԱՆՆՆԵՐԻ ՁԱՐԿԱՑՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

51. Բաննարանայինի նոր հատկացված ու ցանված տարածությունները այս տարի ազատվում են հարկից :

52. Բաննարարությունների սեմարումարանների արտանուս են հարկից :

Զ. ԿԵՆԵՆԱՆԱՐՈՒԹՅԱՆ ՅԵՎ ԿԱՌԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՁԱՐԿԱՑՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

53. Կաթնատույնների արտադրող արդյունարեական շրջանների համար կալիբի, մատակներ և ցուլերի, իսկ արդյունարեական վոլտարարումական շրջանների համար վոլտարներ և այնքան յեկամատարություններ նորմաները սահմանվում են 1928-29 թ. համեմատությունը յեկու սնված իջնվում չափով :

Կաթնատույնների արտադրող արդյունարեական շրջաններ են համարվում Ստեփանավանի (Լուրի), Կարլուչի ու Աղարաշի (Լենինականի) շրջանները :

Արդյունարեական վոլտարարումական շրջաններ են համարվում Աղարաշի (Լենինական), Գարալույսի (Յերվան) և Մարտունու (Մոսկոնի) շրջանները :

54. 1929-30 թ. համեմատությունը այնպիսի յեկու յեկու արտանուսները կալիբը, մատակները, ցուլերը, յեկները, դոմանները, ինչպես նաև մանր յեկույթայն անտանները վոլտարներն ու այնքան բույրովին ազատվում են հարկից : Ազատվում են հարկից նաև 1929-30 թ. համեմատությունը այնպիսի յեկու և ջարերից Ձանգեղարի ամբողջ դատարան և Յերևանի գաղտի Գարալույսի և Մեղրու շրջաններում, իբրև հիմնական քարուղ ուս :

55. Հատուկ վոլտարարումական կալիբայիններ հարկից բույրովին ազատվում են բուր վոլտարներն ու այնքան :

56. Հարկումից ազատվում են ա) անվտանգ անասունները և բուր տեսակի գյուղատնտեսական կենդանիների՝ հայանություն ստացած արտադրողները կալիբային և անհատական տնտեսություններում :

բ) անվտանգ և հայանություն ստացած

արտադրողները բոլոր խորհրդային անտեսութեամբ լուծեն լուծում :

դ) սեպական բաժնարանների անասունները :
դ) սեպական կամ սեպական բյուջէի հաշվով պահույն սեպական անտեսութեանը :

57. Կոլեկտիվ և բոլոր անհատական անտեսութեանը, բայց և կուլտային անտեսութեանը, սպորտում ևն մերժում և նրանց մեղադրանքը, ինչպես նաև կիսապաշտարար վաճառանքը :
58. Պետական ձիարուծարաններն ազատվում են հարկից :

59. Յանտիի խոտի և կերի արժատապարտադրանքի բունած արտադրութեանը արժատվում են հարկից :

Ջրովի հողերի վրա այդ արտադրութեանը չեն տարածվում :

60. Անասնապահութեան բարելավման միջոցները իրախոսելու նպատակով սահմանվում և հարկի 10 տոկոս վեղչ կուլեկտիվ և 5 տոկոս վեղչ անհատական անտեսութեանը կամ արտադրողի կողմից կատարվում և կիրառվում են համայնական, աշխատանքի կենդանարտադրութեան բարելավման մեղադրանքով պարզ ձեռնարկումները (անտեսուններին կանոնադր կիրառելն ու պահելը, ամառային լրացուցիչ կեր, հասարակական դուրսագործման կատարման կազմակերպում, մտադրանքների կանոնադր խնամում, անասունների հասարակական կերակրման կազմակերպում, խոտաբերի և արտադրողների բարելավման վերաբերյալ մեղադրանքով աշխատանքներ և այլն) :

Ջոտի ինժեների մեջ մտնող ձեռնարկումները ցուցադր սահմանում են դալատական դրոճակի կամ ինժեներ և հրատարակում են ի դիտելով ընդհանուրի այս որևէք հրատարակելուց հետո 10 որով ընթացում : Անհատական և կոլեկտիվ անտեսութեանը կամ արտադրողի կողմից անտեսութեանը, նկատի ունենալով կոլեկտիվ անտեսութեանը ավելի բարձր մակարդակի հասցնելու անհրաժեշտութեանը :

Ը. ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

61. Նոր կազմակերպվող խորհրդային անտեսութեանը (հացահատիկային, բամբակադրոճական, կենդանարուճական և այլն) արտադրում են հարկից կազմակերպվելու որից 5 տարի շարունակ :

Թ. ՓՈՐՁՆԱԿԱՆ ՅԵՎ ՑՈՒՑԱԴՐԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

62. Ամբողջովին պետական կամ սեպական միջոցներով պահպանվող փորձացուցարական անտեսութեանը, ինչպես նաև ուսուցման-ցուցադրական նշանակութեան ունեցող հասարակական ցանրերի ազատվում են հարկից :

Ժ. Բ. Գ. ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԻ (ՆՈՒՅՆ ԹՂՎՈՒՄ ՄՊԲՎ ԶՈՐԱՄԱՍՆԵՐԻ ՅԵՎ ՈՒՎԵԿՑՈՐԿ ՊԱՀԱԿԱԿԱՄԵՐԻ) ԶԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ՄԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻՆ, ՊԱՀԱՍՏԻ ԶԻՆԱՊԱՐՏՆԵՐԻՆ ՅԵՎ ԱՍՏՄԱՆՎԱՄԵՐԻՆ, ԻՆՉՊԵՍ ՆԱՅԵՎ ՌԱԶՄԱԿԱՆԱՅՎԱԾ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՅԵՎ ՌԱԶՄԱԿԱՆԱՅՎԱԾ ՀԻՒՆԱՅՈՒՆ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ ՇԱՌԱՅՈՂ ԱՆՉԱՄԱՍ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ :

63. Մտերև ընդհող տախտակի մեջ ծառանշված արտադրութեանը արվում են այն անտեսութեանը, վարանց կազմի մեջ ծառանշվում են :

ա) Մշակական (անընդհատ) կամ դերպուկի ծառայությունների և կրտսեր հրամանատարական կազմի կազմային և պահակա ղեկավարական ծառայողները, հաշված նաև հարկային տարվա աշանը դարակազմանը :

բ) Միջին, բարձր և բարձրագույն հրամանատարական կազմի կազմային և պահակա ղեկավարական ծառայողները :

գ) Հասմանված հայաքներին կամ նախադիմադրային կամ արտադրային պարտադրմանը ղեկավարելու համար փորձային հրահանգիչներ կանշված՝ յերկարատև արձակուրդում, յերկային մասերի փոփոխական կազմում և պահակա ղեկավար միջին, բարձր և բարձրագույն հրամանատարական կազմին պատկանող անձինք :

դ) Յերկարատև արձակուրդից յերկարային մասերի փոփոխական կազմ փոխադրված կրտսեր հրամանատարական կազմի ղեկավարական ծառայողները :

ե) Նախընթաց հարկային տարվա մարտի մեկից հետո յերկարատև արձակուրդ ստացած և ի պահակա կամ ծառայությունից բոլորովին արձակված՝ այս հոգվածի հաշվի էրք կետերում հիշված անձինք :

զ) Հաշվանդամութեան ստացին, յերկարատև յերկար խմբերին պատկանող պատերադմի և աշխատանքի համանակա յեկն անտեսութեան անաշխատ յեկանուսներ չունին :

ը) Պետական ստանձին նշանակութեան ունեցող ձեռնարկութեանը և կատարված ձեռքի արձականացված պահպանութեանը և ուսուցականացված հրահանգիչի պահպանութեան մեջ ծառայող անձինք (մասնավորապես հաղորդակցութեան ծառայարանների ուսուցականացված պահպանութեան մեջ ծառայող անձինք) :

Բ. Գ. Կարմիր բանակի (նույն թվում ՄՊԲՎ դրամատերի և ուղեկցող պահակա ղեկավարի) ղեկավարական ծառայողներին, պահակա ղեկավարներին և հաշվանդամներին, ինչպես նաև ուսուցականացված պահպանութեան և ուսուցականացված հրահանգիչի պահպանութեան մեջ ծառայող անձանց արվող արտադրութեանը տախտակ :

	Յեթև անտեսութեան մէջ կան այլ աշխատանակ տրամաբղիչ	Յեթև անտեսութեան մէջ չկան այլ աշխատանակ տրամաբղիչ
Մինչև 10 և	100 %	100 %
10 և. ալիւրի մինչև 15 ասրլի	75 »	90 »
15 և. » » 20 »	50 »	75 »
20 և. » » 30 »	35 »	50 »
30 և. » » 50 »	25 »	35 »
50 և. » » 75 »	15 »	25 »
75 և. » » 100 »	5 »	10 »
100 և. »	5 »	5 »

Թանորութեան — Յեթև այս հարկածի բեռ կհատու մատնանջված անմինք կանջված են հարկաբեռի, կամ վորդես հրահանգիչներ հանվարի 1-ից հետո, տնտեսութեան արտոնութեան և ստանում մոչ թե ալվալ, այլ հետեվալ հարկային տարում:

64. 63-րդ հարկածում մատնանջված անմինք մտնում են տնտեսութեան շնչերի կարմի մէջ:

65. Յեթև կուլիկախով տնտեսութեանների կարմի մէջ մտնում են 65-րդ հարկածով մատնանջված անմինք, ապա տնտեսութեան հարկից յեկամար ընդհանուր զուտարից հանվում և այդ անձանց ընկնող յեկամարի զուտարը:

66. Այն կրտսնտեսութեաններում, վորտնք իրենց անդամների կարմի մէջ են ընդունել շարքային և հրամանատարական կարգային կարմի զինվորական ծառայողներ Բ. Գ. կարմի Բանակի յերկրային մասերի կրտսեր հրամանատարական փոխտեսական կարմի զինվորական ծառայողներ, հարկից զուտարից հանվում և զինվորական ծառայողներին ընկնող յեկամարի զուտարները մատնանջված զինվորական ծառայողներին ընդունելուց հետո յերկու տարի շարունակ:

Այս արտոնութեանը չի կիրառվում համատարած կուլիկախիցման շրջաններում:

67. Այն տնտեսութեաններում, վորտնց կարմի մէջ մտնում են զինվորական ծառայողներ կամ պահեստի զինվորականներ, վորտնք կանջված են նրանց համար սահմանված ուսուցման և հարկաբեռի, հարկի այն մասը, վորի վճարման ժամկետը լրանում և ուսուցման և հարկաբեռի մատնանջված շրջանում, հետաձգվում և այդ անձանց վերադառնալուց հետո մեկ ամիս մատնանկալով: Այդ մատնանկի համար տույժ չի գանձվում:

68. 63-67-րդ հարկածների համաձայն, արտոնութեաններ վախելուց անտեսութեան-

ները չեն գրկվում այս կանոնադրութեանը նախատեսված այլ արտոնութեաններ վախելու իրավունքից:

Ե. ԳԱՎԹՈՂՆԵՐԻՆ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

69. Պլանային կարգով նոր վայրեր զարթող կուլիկախով տնտեսութեաններին տրվում են հետեվալ արտոնութեանները.

ա) այն տնտեսութեանները, վորտնք զարթել են այնպիսի վայրեր, վորտեղ անտեսութեան կարգելու համար պահանջվում և կոնգահանութեան և մեխորատով այլ աշխատանքների միջոցով մշակելի հողեր պարտասել, ազատվում են հարկից տեղափոխվելուց հետո 6 տարի շարունակ.

բ) այն տնտեսութեանները, վորտնք զարթել են այնպիսի վայրեր, վորտեղ անտեսութեան կարգակերպելու համար պահանջվում և խոտ հողեր մշակել, ազատվում են հարկից տեղափոխվելուց հետո 4 տարի շարունակ.

գ) այն տնտեսութեանները, վորտնք զարթել են այնպիսի վայրեր, վորտեղ չի պահանջվում խոտ հողեր մշակել, հարկից ազատվում են տեղափոխվելուց հետո 3 տարի շարունակ:

70. Գնաթի կանոնների կարգով մինչև 1930 թ. հունվարի 1-ը նոր վայրեր զարթած անհատական տնտեսութեաններին տրվում են հետեվալ արտոնութեանները.

ա) այն տնտեսութեանները, վորտնք զարթել են այնպիսի վայրեր, վորտեղ անտեսութեան կարգակերպելու համար պահանջվում և կոնգահանութեան և մեխորատով այլ աշխատանքների միջոցով մշակելի հողեր պարտասել, ազատվում են հարկից տեղափոխվելուց հետո 5 տարի շարունակ.

բ) այն տնտեսութեանները, վորտնք զարթել են այնպիսի վայրեր, վորտեղ անտես-

տութիւնն կազմակերպելու համար պահանջ-
վում է խամ հողեր մշակել, ազատում են
հարկից տեղափոխվելուց հետո 3 տարի շա-
բունակ:

71. 1930 թ. հունվարի 1-ից հետո գաղ-
թած անհատական տնտեսութիւններին հար-
կային արտոնութիւններ տալու հարցը և
արտոնութիւնների ծախսը վորջվում է
ստանձին:

72. Այն զեղբերում, յերբ դադարում արն-
տեսութիւնը յենթարկվել է տարերային ա-
զեռի, համապատասխանորեն ավելացվում
են արտոնութիւններ վայելելու փամանա-
կամիջոցը:

73. Գաղթողների համար սահմանված ար-
տոնութիւնները տարածվում են նաև՝

ա) այն ներդադեղների և արտադադ-
թողների վրա, վորոնք անձամբ աշխատում
են գյուղատնտեսութիւնն առաջարկում:

բ) նստակցաց աշխատանքի անցնող դրն-
չունների վրա, յերբ նրանց հող և հատկաց-
վում գյուղական վայրերում:

Լ. ՏԱՐԵՐԱՅԻՆ ԱԼԵՏՆԵՐԻՑ ՏՈՒՎԱՄ ՏՆՏՏՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՒ ՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

74. Տարերային աղետներից տուժած արն-
տեսութիւններին հարկից լրովին կամ մա-
սամբ պարտում են շրջանային հանձնաժո-
ղովները, նայած տնտեսութիւնն կրած բնդ-
հանուր վնասի չափին և տնտեսութիւնն կա-
րողութիւնն:

Խ. ԿՈՒԼԱԿԱՅԻՆ ԲՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՏՈՒ- ՎԱՄՆԵՐԻՆ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

75. Կուլակութիւնն զեմ կատարած յե-
լույթներին համար կուլակների կողմից ըս-
պանված անձանց արշիններին ու անչափա-
հաս զավակներին պատկանող աշխատա-
վորական տնտեսութիւններն ազատում են
միանախկին զլուրտնտեսական հարկից
այդ անձանց մահից հետո 5 տարի ա ըն-
թացում:

Շ. ԱՅԼ ԱՐՏՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

76. Պաշտոնական պարտականութիւննե-
րի կատարման միջոցին կամ կատարման հե-
տեւանքով սպանված անտառային աշխա-
տողներին արշինների և անչափահաս զավակ-
ներին աշխատավորական տնտեսութիւններն
ազատվում են հարկից այդ աշխատավորնե-
րի սպանվելուց հետո 5 տարի ա ընթացքում:

77. Իրենց հողաբարձութիւնն կամ խնա-
մակաւութիւնն ստի յերկաներ և նրանց
զույգերն ընդունած անձանց տնտեսութիւն-
ները հողաբարձութիւն և խնամակալու-
թիւնն սահմանելու որից յերեք տարի շա-
բունակ պատում են խնամակալայինների բա-
ժին հողամասերի և նրանց պատկանող ա-
նտեսների յեկամուտների հարկից:

Վորրերը մտնում են խնամակալի կամ հո-
ղաբարձուի տնտեսութիւնն շնչերի թիվ մեջ:
Այն արտոնութիւններ կիրարկվում են
միայն այն զեղբում, յերբ խնամակալներ
կամ հողաբարձուները վորրերի հետ միա-
սին են ապրում և միտեղ տնտեսութիւն
են վարում:

78. Գյուղացիական ծխերի և կրլլեկտիվ
տնտեսութիւններին այն լրացուցիչ հողա-
մասերը, վորոնք հատկացվում են գյուղա-
տնտեսական աշխատանքի պատարասելու
նպատակով մանկատանից ընդունված աւ-
ների համար, հարկից ազատվում են այդ
հողամասերը հատկացնելուց հետո 3 տարի
շաբունակ:

79. Հարկից ազատվում են՝

ա) գյուղական հասարակութիւնն համա-
խտականների հիման վրա հասարակարկ
Փոնդից գատված հողամասերում այդ հա-
սարակութիւններին միջոցներով՝ անձուրն-
միակի սերմֆոնդ կազմակերպելու նպատա-
կով կատարված հասարակական ցանքերը:

բ) շրջանային Փոնդերից գատված և փո-
խադարձ ուղնութիւնն գյուղացիական ընկե-
րութիւններին և նրանց համապատասխանող
կազմակերպութիւններին կողմից իրենց նը-
պատակների համար ոչտապրծից հողա-
մասերի վրա կատարված հասարակական
ցանքերը:

գ) կուլտուր-լուսավորական հաստատու-
թիւններին պարենային կարիքների բալա-
բարման համար կատարված հասարակական
ցանքերը:

դ) գյուղացիներին, մանկական հրապարակ-
ներին, կայանատներին (վորոնց թիվում և ա-
զատութիւնից զրկվածներին աշխատանքային
գաղութներին), ինչպես նաև հասարակական
և արհեստակցական հիմնարկութիւններին
ու կազմակերպութիւններին հալվին պահ-
վող կռչկական հաստատութիւններին արն-
տեսութիւնները:

ե) մանկատաների սաների և անապատան
յերխանների կարիքների ծառայող ուսում-
մաս-արտադրական տնտեսութիւնները:

Հատված 5.

ՏԵՂԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՈԳՏԻՆ ԿԱ- ՏԱՐՎՈՂ ՀԱՏԿԱՑՈՒՄՆԵՐ

80. Գանձված հարկից տեղական միջոց-
ների ուղտին հատկացվում է 67 տոկոսը:

81. Տեղական միջոցների ուղտին հատկաց-
վող դումարների բաշխումը զանազան տե-
ղական բյուջեների միջև սահմանվում է ա-
ռանձին որենքով: Յուրաքանչյուր շրջանում
գանձված հարկի ամովազն 45 տոկոսն ան-
միջարբ հատկացվում է ամյալ շրջանային
և գյուղական բյուջեներին:

82. Հարկի հալվին մուծվող դումարները
բաշխվում են համապետական և համապա-

տասրանն տեղական բյուջեներին միջև հե-
տադհետե՛ դանձման համեմատ :

Հատված 6.

ՀԱՐԿ ՎՃԱՐԵԼՈՒ ԺԱՄԿՅՏՆԵՐԸ

83. Հարկը վճարվում է մի քանի ժամ-
կետներում :

Մասնամիում են հարկի վճարման հետևյալ ժամկետները .—

ա) Յերևանի գաղափի կոտայքի, Աշտա-
րակի և Վաղարշապատի շրջանները յնոնա-
յին մասի, Լոռու, Լենինականի, Սևանի,
Զանգեզուրի գաղափաների և Յերևանի գա-
ղափի Գարաբաղյանի ու Մեղրու շրջաննե-
րի համար .—

1-ին ժամկետը— 1930 թ. սեպտեմբերի
20-ը, պետք է դանձվի հարկի 30 տոկոսը .

2-րդ ժամկետը— 1930 թ. նոյեմբերի
15-ը, պետք է դանձվի հարկի 50 տոկոսը .

3-րդ ժամկետը— 1931 թ. հունվարի 1-ը,
պետք է դանձվի հարկի 20 տոկոսը .

բ) Յերևանի գաղափի Ղամաթյանի, Հը-
րազդանի, Վեդիքապետի թաղերի և Ղուր-
ղուղու շրջանների և Աշտարակի, կոտայ-
քի և Վաղարշապատի դաշտային մասի հա-
մար .—

1-ին ժամկետը— 1930 թ. հոկտեմբերի
1-ը, պետք է դանձվի հարկի 15 տոկոսը .

2-րդ ժամկետը— 1930 թ. դեկտեմբերի
1-ը, պետք է դանձվի հարկի 55 տոկոսը .

3-րդ ժամկետը— 1931 թ. հունվարի
1-ը, պետք է դանձվի հարկի 30 տոկոսը :

Գամառուքյանի .— Գաղափական գործա-
զեր կոմիտեները սահմանում են վճար-
ման հատուկ ժամկետներ այն կողմնե-
տեսությունների համար յիջրոնք հարկ-
վում են հաշիվների համեմատ :

84. Անհատական կարգով հարկվող կու-
րախային ստատուսի լրանների գյուղատն-
տեսական միասնաբեր լրանի շարքով վճարե-
լու համար սահմանվում է մեկ ժամկետ՝
այժյալ շրջանի համար 8-րդ հոդվածով վո-
րջված առաջին ժամկետը :

Հատված 7.

ՀԱՐԿ ԳԱՆՁՈՂ ՄԱՐԲԻՆԵՆԵՐԻՆ ԳԻ-
ՄՈՒՄՆԵՐ ՈՒ ԳԱՆԳԱՏՆԵՐ ՏԱԼՈՒ
ՅԵՎ ՔՆԵՆԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ ՅԵՎ ՄԻԱՍ-
ՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՎԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐԿԻ
ԿԱՆՈՆԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱՏԱՐՄԱՆ
ՊԱՏԱՍԵՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

85. Գյուղական վայրերում գյուղհարկի
կամ պանիան կիրառելու պարտականու-
թյունը պրվում է գյուղխորհուրդներին և շրջանա-
յին գործկանների վրա, իսկ քաղաքային
վայրերում՝ քաղխորհուրդներին վրա :

86. Գյուղխորհուրդներին վրա գրվում են
հետևյալ պարտականությունները .—

ա) գյուղատնտեսական հարկի գյուղա-
ցուցակների կազմումը և յեկամտի աղ-
բյուրների ու շնչերի հաշվառումը .

բ) հարկատուներին հարկաթերթեր հանձ-
նելը .

գ) շրջարձուհիներին հատուկ հանձնար-
քությամբ անպարամանաչ հարկատուների
հարկը դանձնելու համար հարկաթերթ մի-
ջոցներ գործադրելը :

87. Գյուղհարկի կամ պանիան կիրառելու
համար, ամենուրեք գյուղխորհուրդներին
կից կազմակերպվում են վարպետ ստանդակ
մարմիններ, գյուղհաշիվախու հանձնաժո-
ղովներ գյուղխորհուրդի նախագահի նախա-
դահությամբ և Գյուղփոհի նախագահի ու
գյուղի համայնքի կողմից ընտրված մեկ
ներկայացուցչի անդամակցությամբ :

88. Գյուղհաշիվախու հանձնատնօրինի
վրա գրվում են հետևյալ պարտականու-
թյունները .—

ա) գյուղատնտեսական հարկի գյուղա-
ցուցակների կազմումը և յեկամտների աղ-
բյուրների ու շնչերի հաշվառումը .

բ) յուրաքանչյուր անտեսության վոչ-
գյուղատնտեսական զբաղմունքներից ստաց-
ված յեկամտների դումարների նախնական
վարչումը .

գ) անհատական կարգով հարկվող անն-
սությունների նախնական ցուցակը կազմելը
և յեկամտների վարչելը .

դ) հարկատուներին գանդատներին, նաև
արտոնություններին ու զիզներին մասին յեղ-
րակացություններ ստալը .

89. Շրջանային գործադեր կոմիտեների
վրա գրվում են հետևյալ պարտականու-
թյունները .—

ա) գյուղխորհուրդների կազմից կազմված
գյուղացուցակների և կատարած հաշիվա-
ման ճշտության ստուգումը .

բ) յեկամտի աղբյուրները (հողը, անա-
տները և այլն) հարկը դանձող մարմին-
ներից թաղանջիտ համար այս կանոնադրու-
թյան 100-րդ հոդ. համամասն, սուղանքը
նշանակելը .

գ) գյուղհարկի դանձելու համար հարկա-
զեր միջոցներ գործադրելը .

դ) հարկից ընդունելու և հարկեր ընդու-
նող հիմնարկություններին փոխադրելը .

ե) գյուղհարկի գերավճարները վերա-
դարձնելը և հաշվադիցելը .

զ) ստանձին հարկատուներին անձնական
հաշիվները, ինչպես նաև ամբողջ գյուղ-
հարկի հաշիվադիցումը և հաշվադահու-
թյունը վարելը .

ը) շրջանի սահմաններում հարկի դանձման
աշխատանքների ընդհանուր կեկադարու-
թյունը :

90. Շրջանային գործկաններին կից կազ-
մակերպվում են գյուղհարկային հանձնա-
ժողովներ հետևյալ կազմով՝

ա) նախագահ—չըզործկոմի նախագահը
բ) շրջանային դործկոմի ֆինանսի վարչը

դ) հողային մարմնի աշխատակիցը
զ) համապատասխան արհեստակցական կազմակերպութեան ներկայացուցիչը

ե) շրջանային կորոնտեմիտութեան վարչութեան անդամը

զ) յերկու դուրսացի, վորոնցից մեկը նշանակում է ՓՈՒ-ի կողմից, իսկ մյուսն քնտրվում է համապատասխան դուրսի հասանքի կողմից:

Գյուղհամայնքի քնտրած ներկայացուցիչները մասնակցում են միայն իրենց դուրսի դուրսացիների վերաբերյալ հարցերին:

91. Հարաբերակցությունը, նախագահի, Գործի, Գրիչկանի և Վարչարարական քաղաքահարկների կից կազմակերպվում էն դուրսահարկային հանձնաժողովներ քաղաքահարկի նախագահի կամ նախագահութեան անդամի նախագահութեամբ, հետևյալ կազմով՝ համապատասխան ֆինանսական մարմնի, քաղաքային հողերի վարող մարմնի և համապատասխան արհեստակցական կազմակերպության մեկական ներկայացուցիչները, վորոնք նշանակվում են այլ մարմինների և կազմակերպությունների կողմից, և մեկ ներկայացուցիչ հարկատուներից:

92. Շրջանային և քաղաքային վարչերի դուրսահարկահանձնաժողովների վրա դրվում էն հետևյալ պարտականությունները՝

ա) պարզել հարկատուների վրա դուրսատուական և քաղաքային վրաժամեցնելից ստացած յեկամուանների դուրսացիների և վերջնականապես վորոշել նույն անասութեանների ընդհանուր հարկվող յեկամարի դուրսարը:

բ) հաստատել անհատական կտրույով հարկվող տնտեսութեանների վերջնական ցուցակը և վորոշել նրանց յեկամուարը:

գ) քնական աղևաններից միասված անասութեանները բուրյույին կամ մասամբ ազատել հարկից:

դ) յեկամարի աղբյուրների սխալ հաշվուման, յեկամարի դուրսարների սխալ հաշվարկման և սխալ հաշված հարկի դեմ արված դանդաղանքի քննութեանը և յուրմուր (բացի խորհրդային տնտեսութեանների կողմից արված դանդաղանքից) և

ե) որևնքով նախատեսված բուրյուր գեղչերի և արքանութեանների կիրառումը:

93. Գյուղատեղական վորոշույի կոմիտեաներին կից կազմակերպվում էն դուրսահարկային հանձնաժողովներ հետևյալ կազմով՝

ա) նախագահ, վորին նշանակում է դուրսործկոմը:

բ) ներկայացուցիչներ (մեկական) համապատասխան ֆինանսական, միջակաղբուհան, հողային մարմիններից և արհեստակցական կազմակերպութեաններից, վորոնց նշանա-

կում են համապատասխան մարմինները և կազմակերպութեանները:

գ) դավառական ՓՈՒ-ի նախագահը:

զ) կոյունտիկնտրանի ներկայացուցիչը:

94. Նախորդ հոգվածում հիշված հանձնաժողովների վրա դրվում էն հետևյալ պարտականությունները՝

1) նախագահ քննել և յեղրակացութեան ներկայացնել համապատասխան գավդործկոմին կամ մոլդկոմիտեին հետևյալ հարցերի մասին.

ա) գյուղական և շրջանային յեկամարներութեան նորմաներ սահմանելու մասին:

բ) գյանդան տնտեսի բանջարանացների և պտղատու այգիների համար գյանդան նորմաներ մշակելու մասին:

2) յուրմեկ համապատասխան գեղերում ստորապա դուրսահարկային հանձնաժողովների վրաժամեցնելի դեմ արված գյանդանների հարցութեան կարգով:

95. Հարկման յեկամուան յեկամուաները հաշվելու, հարկը հաշվելու, հարկախերքները և անձնական հաշիֆները կազմելու աշխատանքները դրվում էն շրջանային դործաղի կոմիտեաների վրա:

Մանրույթում.— Գավդործկոմներին յուրմուր և վերապահվում անհրաժեշտ գեղերում այս հոգվածով սահմանված պարտականութեանները գնել գավֆինորմինների վրա, նախապես համաձայնեցնելով հարցը ֆինտղկոմտարի հետ:

96. ՀՍՄՀ մոլդկոմիտեին կից կազմակերպվում է դուրսատնտեսական հարկի Հանրապետական հանձնաժողով հետևյալ կազմով.— ֆինտղկոմ, Հողմոլդոմ, Պետականի նախագահ, ՀՍՄՊ-ի նախագահ և կնտոլուկի նախագահ: Հանձնաժողովի նախագահ— ֆինտղկոմ, տեղակալ՝ Հողմոլդոմ:

Հանրապետական դուրսահարկահանձնաժողովի վրա դրվում էն՝

ա) այս վորոշումից բղիտղ դորմնական աշխատանքների յեկամարութեանը:

բ) յուրսղային տնտեսութեանների կողմից հարուցված միջնորդութեանների և դանդաղանքի քննութեանը ու յուրմուր:

97. Անհատական և կոլեկտիվ տնտեսութեանները հարկի վերաբերյալ բուրյուր գեկմուաններն ու դանդաղանքները տալու են շրջանային վորոշույի կոմիտեանին, վորոնք պարտավոր են անուպաղղ հանձնելու շրջանային հարկային հանձնաժողովներին և յուրմուր: Շրջանային հարկային հանձնաժողովները վորոշումների դեմ կարող և գյանդան արվել վերապա հարկային հանձնաժողովներին անմիջաբար, վորոնց վորոշումները վերջնական են:

Հարկային հանձնաժողովները պարտավոր են ստացված գիմուաններն ու գյանդանները քննելու արվելու որից մեկ անվա ընթացում:

98. Դիմումներ և դանդառներ տալու համար սահմանվում են հետևյալ ժամանակամիջոցները՝

ա) յեկամտի ադրյուրները և շնչերի թիվը սխալ հաշվառման յենթարկելու դեմ տրվող դանդառները, այլև արտոնություններ ստանալու վերաբերյալ դիմումները, բացի տարերային աղետների դեպքերից, պետք և տրվեն հարկաթերթերը վճարողին հանձնելուց հետո մեկ ամսից մուշ ուշ:

բ) տարերային աղետներին հետևանքով արտոնություններ ստանալու վերաբերյալ դիմումները պետք և տրվեն աղետից հետո մեկ ամսվա ընթացքում:

99. Դիմումներ և դանդառներ տալը չի դադարեցնում հարկի դանձումը:

100. Հարկատուներն իրենց յեկամուտների ադրյուրները (հող, անասուն և այլն) հարկը դանձող մարմիններից թողցնելու համար սուղանվում են վարչական կարգով կամ յենթարկվում են դատական պատասխանատվության: Տուգանքը նշանակում են շքանային զործադիր կոմիտեները:

Տուգանքը չի կարող հարկի այն դուժարի հնդապատիկից ավելի լինել, վորը հարկից կտրակտեր յեկամտի ադրյուրները թողցնելու հետևանքով:

Շրջանային զործադիր կոմիտեներին՝ տուգանելու վերաբերյալ վորոշումների դեմ կարելի յե դանդառ տալ դավառական զործադիր կոմիտեներին, վորոնց վորոշումները վերջնական են:

101. 83 և 84-րդ հոդվածների կարգով սահմանված ու հրատարակված ժամկետներին հարկը չվճարող հարկատուների նկատմամբ կիրառվում են հարկերի դանձման կանոնադրությամբ նախատեսված միջոցները: Մասնավորապես, հարկը չվճարողների դուշքը ցուցակարգվում և վճանվում և անուրդով, իսկ հարկին ուշացնելու դեպքում յուրաքանչյուր ուշացում որվա համար տույժ և դանձվում, 0,2 տոկոսի շախով:

Հատված 8.

ԱՅՍ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՎՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԻ ԳԵՎ ՀՐԱՀԱՆԳՆԵՐ

102. Այս կանոնադրության կիրառման վերաբերյալ բուրը հրահանգների և կանոնների հրատարակման պարտականությունը դրվում և ՀՍՈՉ Ֆինանսների ժողովրդական կոմիսարիատի վրա:

- ՀՍՈՉ Ժողովրդական կոմիսարների Պորհրդի նախագահի տեղակալ՝ Թ. ՄԱՆԴԱԼՅԱՆ
- ՀՍՈՉ Ժողովրդական կոմիսարների Պորհրդի Գործերի կառավարիչ՝ Ի. ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ
- ՀՍՈՉ Ժողովրդական կոմիսարների Պորհրդի Բարուուղար՝ Ա. ԻՍԱՀԱՆՅԱՆ

Յերեան, 1930 թ. մարտի 22-ին.

ՀԱՅԳՈՒԴՐԱՆԻ ՏՊԱՐԱՆ

Գրաստացիվար № 1592 (բ), Գտով. № 2170, Տիրամ 2000

ՀԱՆ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0068147

(084)

ЦЕНА

III
3126

